

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИКО-СОЦІАЛЬНІ СТУДІЇ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення»
освітньо-професійна програма «Інженерія програмного забезпечення»
факультет інформаційно-комп'ютерних технологій
кафедра інженерії програмного забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і політичного
менеджменту

27 серпня 2024 р., протокол № 6

Завідувач кафедри

Вікторія

ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Андрій МОРОЗОВ

Розробник: д.політ.н., професор кафедри міжнародних відносин і політичного
менеджменту Ігор РАФАЛЬСЬКИЙ

Житомир

2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Політико-соціальні студії» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» освітньо-професійна програма «Інженерія програмного забезпечення» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 12 «Інформаційні технології»	обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 121 «Інженерія програмного забезпечення»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4	4
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1	1
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,0 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «бакалавр»	32 год.	8 год.
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		42 год.	78 год.
		Вид контролю	
залік			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 13 % аудиторних занять, 87 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є надання студентам системних знань про політику, політичну діяльність, політичні процеси, що відбуваються в суспільстві. У процесі вивчення курсу студенти мають освоїти предмет та функції політології, проблему ефективної організації суспільних процесів та влади як основної дилеми політики, історію політичних вчень. Формування у студентів уявлення про функціонування та розвиток сучасного суспільства, специфіку соціологічного і політологічного пізнання проблем і тенденцій суспільного розвитку, політики і влади, взаємодію людини з різними інституціями, особливості сучасного українського суспільства у порівняльному контексті.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити студентів з методологічною базою політичної науки;
- розкрити основні закономірності політичних процесів;
- показати зміст та специфіку понятійно-категоріального апарату політології;
- сформувати наукове розуміння політики як невід'ємної частини суспільного життя;
- аналізувати інформацію щодо подій, процесів та явищ соціального життя суспільства.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» та освітньо-професійною програмою «Інженерія програмного забезпечення»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК10. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 5

ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 121 «Інженерія програмного забезпечення»:

ПР02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення та дотримуватись їх в професійній діяльності.

ПР25. Вміти ідентифікувати та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та недоброчесністю, формувати та оцінювати шляхи їх вирішення як у професійній діяльності, так і у суспільному житті на рівні, необхідному для формування нетерпимості до будь-яких проявів недоброчесності задля утвердження цінностей доброчесного суспільства.

ПР26. Здійснювати ефективну комунікацію та взаємодію з іншими людьми, використовуючи українську мову як професійну мову спілкування, іноземну як ділову, а також фізичну культуру та спорт для забезпечення своєї життєдіяльності.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Політичні студії.

Тема 1. Сучасні науки про суспільство. Політологія як наука. Соціологія як науки про соціальні спільноти (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Предмет, об'єкт і методи основ політології як науки. Політика, її місце і роль в суспільному житті. Підходи до розуміння феномену політики — буденний і науковий. Історія формування поняття «політика». Широке і вузьке розуміння політики. Політика як владні взаємовідносини: регулювання, розподілу, впливу і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 6

виконання. Специфіка формування політичної сфери. Підходи до визначення поняття наука. Предмет і об'єкт науки, предмет і об'єкт політології. Історія формування основ політології як науки. Концепції природних прав, суспільного договору, народного суверенітету, правової держави у Новий час. Їх вплив на формування сучасних політичних систем. Розвиток політичних ідей в Україні.

Типи соціальних спільнот. Соціальні інститути як механізми самоорганізації спільного життя людей та їх різновиди. Структура та функції соціології. Місце соціології у системі наук. Специфіка соціології за об'єктом і предметом дослідження. Стан розвитку та специфічні риси сучасного суспільствознавства. Основні парадигми сучасного соціального знання та його структура. Теоретична соціологія: основні парадигми. Структурний функціоналізм. Соціальна система та її складники. Проблема соціальної інтеграції. Соціологія конфлікту. Поняття соціальної взаємодії.

Тема 2. Політична влада та її роль у функціонуванні суспільства (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Влада як явище суспільного життя. Єдність відносин панування і підкорення. Соціальне призначення влади. Основні види влади. Феномен політичної влади. Властивості політичної влади: верховенство, суверенітет, авторитарність, відповідальність, примусовість. Структурні компоненти влади (агенти, цінності, способи, ресурси). Механізм здійснення політичної влади. Соціальна стратифікація та політична влада. Суб'єкти політичної влади. Концепції політичної влади. Функції політичної влади. Концептуальні моделі організації влади в сучасному суспільстві (теорія політичної модернізації, мерітократії, всесвітнього суспільства). Влада й насильство в політиці. Дилема легітимності насилля. Теорія насилля Й.Гальтунга. Розвиток теорії і практики насилля.

Тема 3. Політичні системи. Держава в політичній системі суспільства (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Поняття політичної системи. Структура і організація політичної системи. Функції політичної системи. Закономірності розвитку. Теорія політичної системи Д. Істона і Г. Алмонда. Типології політичних систем. Політичні інститути: види, функції. Місце громадської думки в політичній системі. Порівняльний аналіз функціонування політичних систем.

Сутність держави. Походження держави. Особливості, ознаки і атрибути держави. Типи держав за формами правління та державного устрою: монархія, дуалістична монархія, конституційна парламентська монархія, республіка, унітарна держава, федерація, конфедерація. Функції держави та структури державної влади. Місце держави в політичній системі суспільства. Громадянське суспільство і держава. Структура і атрибути громадянського суспільства. Моделі громадянського суспільства.

Тема 4. Політичні режими (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 7

ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Поняття і сутність політичного режиму. Правовий та соціологічний підхід. Політичний режим як інституціонального способу взаємодії держави і суспільства, уряду і громадян. Демократичні режими: сутність, характерні риси, ознаки та форми. Сучасні моделі демократії. Недемократичні режими: тоталітаризм і авторитаризм. Особливості і різновиди тоталітаризму. Специфіка авторитаризму і перехід до демократії.

Змістовний модуль 2. Соціальні студії

Тема 5. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Системний підхід до суспільства в соціології. Аналіз суспільства з позицій детермінізму. Концепції суспільства. Соціальні системи та підсистеми.

Поняття соціальної структури. Соціально-класова структура суспільства та тенденції змін у сучасному суспільстві. Соціально-етнічна структура суспільства. Соціально-демографічна структура суспільства. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність. Динаміка соціальної структури українського суспільства пострадянського періоду.

Тема 6. Політичний процес та особа в ньому. Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Людина як суб'єкт політичної діяльності. Проблема "людини - політики" в історії політичної думки. Політична соціалізація: поняття, агенти та функції. Вікові особливості та етапи політичної соціалізації. Концепції політичної соціалізації: елітаристська концепція, концепція інтересу, концепція рольового тренінгу, концепція підкорення, концепція політичної підтримки. Поняття «політична ідеологія». Структура політичної ідеології, її функції. Основні політично-ідеологічні доктрини сучасності.

Особистість в соціології. Особистість – людина – індивід. Біологічне та соціальне в людині. Теорія розвитку особистості. Характерні риси особистості та її внутрішня духовна структура. Проблема соціалізації та інтеріоризація. Ресоціалізація особистості в перехідних суспільствах.

Суть і функції політичної культури. Система орієнтацій у структурі політичної культури. «Ідеальні типи» політичної культури (Г. Алмонд, С. Верба). Типологія політичних культур (А. Колодій). Політична свідомість, її структура. Групова і масова політична свідомість. Типи політичної свідомості. Політична свідомість і політична воля. Авторитарна і демократична свідомість. Особливості політичної діяльності. Цілі й засоби політичної діяльності. Класифікація політичної діяльності. Види політичної діяльності. Політична участь. Види політичної участі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 8

Тема 7. Політичні партії, політичні рухи. Вибори та виборчі системи (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Історія виникнення політичних партій, генетична модель походження політичних партій за М. Дюверже. Політична партія у сучасному розумінні, її місце і роль у політичній системі. Політичні рухи, стадії розвитку політичних рухів за Є. Вятром. Типи рухів. Умови трансформації політичних рухів у політичні партії. Партійні системи, їх типологізація, переваги та недоліки.

Поняття виборів та виборчих систем. Типи виборчих систем, їх вплив на формування партійної системи. Мажоритарна і пропорційна виборчі системи. Риси та різновиди пропорційних виборчих систем.

Тема 8. Політичні еліти, політичне лідерство, політична опозиція. Соціально-політичні конфлікти (ЗК01, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК13, ПР02, ПР25, ПР26).

Питання еліти в історії політичної думки: античність, середньовіччя, новий час. Теорії еліт в період 19-20 ст.: В. Паретто, Г. Моска, Г. Лассуел, Л. Боден, Х. Ортега-іГассет. Підходи до визначення поняття еліти в сучасній науці. Політична еліта: в широку і вузькому значенні. Механізми формування еліт, політичних еліт. Місце і роль опозиції і контрпропозиції в системі влади. Функції політичної еліти. Специфіка формування політичної еліти в тоталітарному, авторитарному і демократичному режимах. Питання формування політичної еліти в Україні.

Опозиція як політичний інститут. Типологія політичної опозиції. Структура і функції політичної опозиції. Взаємодія влади і опозиції. Формування політичної опозиції. Види і типи політичної опозиції. Моделі парламентської опозиції. «Тіньовий» уряд. Політичне «ренегатство». Групи інтересів як фактор опозиційності. Опозиція і ЗМІ. Технології політичної опозиції. Комунікативна та інформаційна спроможність політичної опозиції.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Політичні студії								
Тема 1. Сучасні науки про суспільство. Політологія як наука. Соціологія як наука про соціальні спільноти.	10	4	2	4	10	1	0,5	8,5
Тема 2. Політична влада. Та її роль у функціонуванні суспільства..	12	4	2	6	12	1	0,5	10,5
Тема 3. Політичні системи. Держава в політичній системі суспільства.	10	4	2	4	10	1	0,5	8,5
Тема 4. Політичні режими.	12	4	2	6	12	1	0,5	10,5
Разом за змістовий модуль 1	44	16	8	20	44	4	2	38
Змістовний модуль 2. Соціальні студії								
Тема 5. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства.	10	4	2	4	10	1	0,5	8,5
Тема 6. Політичний процес та особа в ньому. Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин.	12	4	2	6	12	1	0,5	10,5
Тема 7. Політичні партії та рухи. Вибори та виборчі системи.	12	4	2	6	12	1	0,5	10,5
Тема 8. Політичні еліти, політичне лідерство, політична опозиція. Соціально-політичні конфлікти.	12	4	2	6	12	1	0,5	10,5
Разом за змістовий модуль 2	46	16	8	22	46	4	2	40
ВСЬОГО	90	32	16	42	90	8	4	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Політичні студії.			
1	Тема 1. Сучасні науки про суспільство. Політологія як наука. Соціологія як наука про соціальні спільноти. 1. Предмет, об’єкт і методи політології як науки. 2. Політика, її місце і роль в суспільному житті. 3. Типи соціальних спільнот. 4. Соціальна система та її складники	2	0,5
2	Тема 2.Політична влада. Та її роль у функціонуванні суспільства. 1. Влада як явище суспільного життя. 2. Соціальне призначення влади. 3. Основні види влади. 4. Концепції політичної влади	2	0,5
3	Тема 3. Політичні системи. Держава в політичній системі суспільства. 1. Поняття політичної системи. 2. Структура і організація політичної системи. 3. Типології політичних систем. 4. Порівняльний аналіз функціонування політичних систем.	2	0,5
4	Тема 4. Політичні режими. 1. Поняття і сутність політичного режиму. 2. Демократичні режими. 3. Недемократичні режими. 4. Специфіка авторитаризму.	2	0,5
Змістовний модуль 2. Соціальні студії			
5	Тема 5. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства. 1. Концепції суспільства. 2. Поняття соціальної структури. 3. Соціальні системи та підсистеми. 4. Динаміка соціальної структури українського суспільства.	2	0,5
6	Тема 6. Політичний процес та особа в ньому. Особистість як суб’єкт і об’єкт суспільних відносин. 1. Людина як суб’єкт політичної діяльності. 2. Структура політичної ідеології, її функції. 3. Основні політично-ідеологічні доктрини сучасності. 4. Класифікація політичної діяльності.	2	0,5
7	Тема 7. Політичні партії та рухи. Вибори та виборчі системи. 1. Історія виникнення політичних партій. 2. Політична партія у сучасному розумінні, її місце і роль у політичній системі.	2	0,5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	3. Політичні рухи. 4. Партійні системи, їх типологізація, переваги та недоліки. 5. Поняття виборів та виборчих систем		
8	Тема 8. Політичні еліти, політичне лідерство, політична опозиція. Соціально-політичні конфлікти. 1. Питання еліти в історії політичної думки. 2. Підходи до визначення поняття еліти в сучасній науці. 3. Механізми формування еліт, політичних еліт. 4. Соціально-політичні конфлікти.	2	0,5
РАЗОМ		16	4

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно опрацьовує теоретичні основи прослуханого лекційного матеріалу, вивчає окремі питання, що передбачені для самостійного опрацювання, поглиблено вивчає літературу на задану тему та здійснює пошук додаткової інформації, систематизує вивчений матеріал перед заліком.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Політичні студії.			
1	Тема 1. Сучасні науки про суспільство. Політологія як наука. Соціологія як наука про соціальні спільноти. 1. Історія формування основ політології як науки. 2. Основні парадигми сучасного соціального знання та його структура.	4	8,5
2	Тема 2.Політична влада. Та її роль у функціонуванні суспільства. 1. Структурні компоненти влади. 2. Механізм здійснення політичної влади. 3. Влада й насильство в політиці.	6	10,5
3	Тема 3. Політичні системи. Держава в політичній системі суспільства. 1. Типи держав за формами правління та державного устрою. 2. Громадянське суспільство.	4	8,5
4	Тема 4. Політичні режими. 1. Політичний режим як інституціонального способу взаємодії держави і суспільства, уряду і громадян. 2. Особливості і різновиди тоталітаризму.	6	10,5

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 2. Соціальні студії			
5	Тема 5. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства. 1. Аналіз суспільства з позицій детермінізму. 2. Соціально-демографічна структура суспільства.	4	8,5
6	Тема 6. Політичний процес та особа в ньому. Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин. 1. Політична соціалізація: поняття, агенти та функції. 2. Суть і функції політичної культури. 3. Політична свідомість, її структура	6	10,5
7	Тема 7. Політичні партії та рухи. Вибори та виборчі системи. 1. Умови трансформації політичних рухів у політичні партії. 2. Типи виборчих систем, їх вплив на формування партійної системи.	6	10,5
8	Тема 8. Політичні еліти, політичне лідерство, політична опозиція. Соціально-політичні конфлікти. 1. Теорії еліт в період 19-20 ст.: В. Паретто, Г. Моска, Г. Лассуел, Л. Боден, Х. Ортега-іГассет. 2. Місце і роль опозиції і контрпропозиції в системі влади.	6	10,5
РАЗОМ		42	78

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 13

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальним самостійним завданням під час вивчення дисципліни «Політико-соціальні студії» є написання тез доповіді за тематикою бакалаврської кваліфікаційної роботи.

Тези доповіді (гр. thesis – положення, твердження) – це опубліковані до початку наукової конференції матеріали із викладом основних аспектів наукової доповіді. Вони фіксують наукову точку зору автора і містять матеріали, які раніше не друкувалися. Завдяки влучно складеним тезам, автор має можливість створити собі репутацію фахівця, здатного в логічній і переконливій, ясній і доступній для адресата формі висловлювати результати своєї роботи. Тези на конференцію – це не план наукової роботи і не список основних положень.

Порядок підготовки тез:

- визначення теми дослідження;
- аналіз літератури за темою дослідження;
- визначення проблемного питання в рамках теми дослідження;
- формулювання назви тез доповідей;
- узгодження назви тез та напряму дослідження з науковим керівником;
- написання тез;
- узгодження тексту тез з науковим керівником;
- публікація тез доповіді.

Оформлення тез здійснюється відповідно до вимог актуальної конференції, відображених у інформаційному листі заходу. При поданні тез на перевірку здобувачі вищої освіти мають зазначити, відповідно до вимог якої конференції здійснювалася підготовка тез. Обов’язковим елементом контролю та оцінювання тез як індивідуального завдання є перевірка їх на плагіат з використанням доступного програмного забезпечення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 14

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<i>ПР02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення та дотримуватись їх в професійній діяльності.</i> <i>ПР25. Вміти ідентифікувати та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та недоброчесністю, формувати та оцінювати шляхи їх вирішення як у професійній діяльності, так і у суспільному житті на рівні, необхідному для формування нетерпимості до будь-яких проявів недоброчесності задля утвердження цінностей доброчесного суспільства.</i> <i>ПР26. Здійснювати ефективну комунікацію та взаємодію з іншими людьми, використовуючи українську мову як професійну мову спілкування, іноземну як ділову, а також фізичну культуру та спорт для забезпечення своєї життєдіяльності.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи, анутовання опрацьованого матеріалу

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<i>ПР02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення та дотримуватись їх в професійній діяльності.</i> <i>ПР25. Вміти ідентифікувати та аналізувати проблеми, пов'язані з корупцією та недоброчесністю, формувати та оцінювати шляхи їх вирішення як у професійній діяльності, так і у суспільному житті на рівні, необхідному для формування нетерпимості до будь-яких проявів недоброчесності задля утвердження цінностей доброчесного суспільства.</i> <i>ПР26. Здійснювати ефективну комунікацію та взаємодію з іншими людьми, використовуючи українську мову як професійну мову спілкування, іноземну як ділову, а також фізичну культуру та спорт для забезпечення своєї життєдіяльності.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист практичних робіт – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024 Арк 20 / 15
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	80
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 16

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	20
Участь у дискусії	20	20
Виконання поточних тестових завдань	20	20
Виконання та захист завдань, кейсів	20	20
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	80

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum (P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35–49 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 17

(змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми¹. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми¹.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

¹ Положення щодо вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, не поширюється на останній семестр навчання на всіх рівнях вищої освіти.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 18

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Свідомість	Consciousness
2	Нація	Nation
3	Гілки влади	Branches of government
4	Соціологія	Sociology
5	Експеримент	Experiment
6	Еліта	Elite
7	Інтелектуальна власність	Intellectual property
8	Суспільні відносини	Social relations
9	Інформація	Information
10	Метод дослідження	Research method
11	Політика	Politihua
12	Наука	Science
13	Наукове дослідження	Scientific research / study
14	Опитування	Survey
15	Партія	Party
16	Суспільство	Society
17	Політична система	Political system
18	Демократія	Democracy
19	Ідентичність	Identity
20	Тоталітаризм	Totalitarianism
21	Авторитаризм	Authoritarianism
22	Теорія	Theory
23	Фабрикація	Fabrication
24	Громадянське суспільство	Civil society
25	Хабарництво	Bribery

12. Рекомендована література

Основна література

- Лісовський П.М., Лісовська Ю.П. Політологія : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. 228 с.
URL:https://uu.edu.ua/upload/Nauka/naukovi_vydannia/politologiya_compressed.pdf
- Гелей С., Рутар С. Політологія. К.: ЦНЛ, 2019. 348 с.
- Гетьманчук М.П., Гетьманчук П.М., Ільницька У.В., Луцишин Г.І., Пасічний Р.Я., Турчин Я.Б. Політологія: у схемах, таблицях, визначеннях. К.: Львівська політехніка, 2020. 272 с.
- Неліпа Д. Системний аналіз в політології. К.:ЦНЛ, 2019. 304 с.
- Скрипникова Л., Тутік Л., Гринчак М. Політологія. К.: ЦНЛ, 2019. 272 с.
- Требін М. П. Соціально-політичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 19

696 с.

7. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія. К.: ЦНЛ, 2019.

Допоміжна література

1. Аркуніч О. Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності. К.: Ника-Центр, 2018. 988 с.

2. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. К.: Наш Формат, 2019. 448 с.

3. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К.: ЦНЛ, 2019. 416 с.

4. Гончарук-Чолач Т., Джугла Н. Теорія та практика політичної пропаганди. К.: Ліра-К, 2020. 254 с.

5. Кириченко В., Кириченко Ю., Соколенко Ю. Політико-правова система України. К.: ЦНЛ, 2019. 304 с.

6. Милосердна І. М. Імідж політичного лідера як категорія PR- технології. Актуальні проблеми політики. 2019. № 64.С. 118-133.

7. Романюк А. Еволюція політичних інститутів. К.: Гельветика, 2021. 184 с.

8. Сухонос В. Державне правління: еволюція сучасних форм. К.: Університетська книга, 2019. 310 с.

9. Сухонос В., Сухонос В. Державний механізм забезпечення національної безпеки. Інституціонально-правова та технологічна парадигми. К.: Університетська книга, 2019. 288 с.

10. Фармагей О., Мельник Д., Петрик В. Інформаційна безпека. К.: Ліра- К, 2021. 412 с.

11. Шубін С. Політичний маркетинг. Миколаїв: Іліон, 2019.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.un.org/> – офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй

2. <http://portal.un.kiev.ua/> – Представництво ООН в Україні

3. <http://www.nato.int/> – офіційний сайт НАТО

4. <http://www.coe.int/> – офіційний сайт Ради Європи

5. <http://www.unesco.org/> – офіційний сайт ЮНЕСКО

6. <http://freedomhouse.org/> – офіційний сайт неурядової міжнародної організації Freedom House

7. <http://www.osce.org> – офіційний сайт Організації з Безпеки та Співробітництва в Європі

8. <http://euroatlantica.kiev.ua/ua/about/> – Інформагенція Євроатлантика

9. <http://www.president.gov.ua> – Офіційне представництво Президента України.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-22.07-05.01/ 121.00.1/Б/ ОК09-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 20 / 20

10. <http://www.rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України.
11. <http://www.kmu.gov.ua/> – офіційний портал органів виконавчої влади України.
12. <http://www.mfa.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.
13. <http://www.mil.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства оборони України.
14. <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/> – «Україна-Європейський Союз» – офіційний сайт представництва України при Європейському Союзі.
15. <http://www.coe.int/uk/web/kyiv> – сайт Офісу Ради Європи в Києві.
16. <http://www.niss.gov.ua/> – Національний інститут стратегічних досліджень.
17. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> – Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського.
18. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/iir/library/index.php> – офіційний сайт наукової бібліотеки імені М. Максимовича
19. <http://nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України: офіційний сайт.
20. <http://www.gntb.gov.ua/ua/> – Державна науково-технічна бібліотека України: офіційний сайт.
21. <http://www.ukurier.gov.ua/> – Урядовий кур'єр: офіційний сайт.
22. <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovid> – Аналітичні доповіді Національного інституту стратегічних досліджень
23. www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України: офіційний сайт.
24. <http://learn.ztu.edu.ua/> - Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка».